

УДК 343.125

Захарко А.В.

кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ПРОНИКНЕННЯ СЛІДЧОГО ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ДО ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ ОСОБИ

Проаналізовано повноваження слідчого органів Національної поліції щодо проникнення до транспортного засобу. Аргументовано висновки про процесуальні повноваження слідчого, спрямовані на отримання відомостей під час огляду транспортного засобу, що перебуває у володінні особи.

Ключові слова: повноваження слідчого при проведенні огляду, обмеження права власності, втручання у приватне життя, проникнення до транспортного засобу.

Zakharko A.V. Investigating authority of the National police on penetration into a vehicle of the person. The powers of the investigating authority of the National Police on penetration into a vehicle of the person are analyzed. The limits of the powers of the investigator during an investigative action review have been made regarding obtaining factual data about the appearance of the car and the situation inside the interior of the vehicle. It was emphasized on the necessity of observing the guarantees of investigators arising from the regulation in the criminal procedural law of the principles of criminal proceedings: non-interference with private life. The position of the European Court of Human Rights, set out in the decisions: "Costello Roberts v. The United Kingdom", "Nimitz v. Germany", "X. against Iceland" regarding the right to privacy of a person. It is argued that when the visual information from the interior of the car interior, in the opinion of the investigator, has a significant probative value and must be fixed immediately, because it may be lost, and the owner of the vehicle objects to the inspection and fixation of this information, the investigator must record this information in inspection reports, and then urgently seek, with the consent of the prosecutor, an investigating judge to obtain a decision to carry out an urgent inspection of the vehicle, connected with the guarantee limitation non-interference in the private life of the holder (passengers) of the vehicle.

The essence, manifestations and rules of penetration of the investigating authorities of the National Police into the vehicle of a person were investigated in order to comply with the procedural form and to collect admissible evidence in criminal proceedings. In doing so, the provisions of section 8 of the Criminal Code "Circumstances that rule out the crime of the act" are fully taken into account, the corresponding constitutional guarantees of Article 30 of the Constitution of Ukraine, the provisions of Article 233 of the CPC of Ukraine.

The special powers of the investigator arising from the Law of Ukraine "On the fight against terrorism", as well as the criminal procedure review of the vehicle, are authorized by the investigator of the National Police, aimed at creating investigative conditions for the maintenance of public order and can be used to achieve the objectives of criminal proceedings. In particular,

preventive police measures: vehicle stop, superficial inspection of the vehicle, restriction of access of citizens to a specific territory or object, temporary restriction of actual possession of the thing.

Keywords: *investigating authority of the National Police; guarantee limitation non-interference in the private life of the holder (passengers) of the vehicle; penetration into a vehicle of the person.*

Постановка проблеми. Повноваження слідчого органів Національної поліції щодо проникнення до транспортного засобу особи, в порівнянні з відповідними повноваженнями слідчого органів внутрішніх справ, зазнали змін у зв'язку з прийняттям Закону України (далі – ЗУ) «Про Національну поліцію» [1]. Це зумовлено включенням органів досудового розслідування до складу поліції (ст. 13 ЗУ «Про Національну поліцію»), наявністю превентивного поліцейського заходу «поверхнева перевірка транспортного засобу» (ст. 34 ЗУ «Про Національну поліцію»), положеннями ст. 38 ЗУ «Про Національну поліцію» щодо проникнення до володіння особи тощо.

Актуальність статті зумовлена необхідністю ретельного професійного тлумачення прав слідчого органів Національної поліції щодо способів законного отримання відомостей при проведенні у кримінальному процесі огляду транспортного засобу, що перебуває у володінні особи, після набуття чинності Закону України «Про Національну поліцію».

Метою цієї наукової статті є аргументування висновку про процесуальні повноваження слідчого органів Національної поліції щодо отримання фактичних даних при проведенні огляду транспортного засобу особи.

Завданнями статті є: 1) тлумачення повноважень слідчого щодо проникнення до транспортного засобу особи на підставі КПК України; 2) тлумачення повноважень слідчого органів Національної поліції щодо проникнення до транспортного засобу особи на підставі ЗУ «Про Національну поліцію»; 3) з'ясування співвідношення повноважень слідчого, регламентованих у КПК України та ЗУ «Про Національну поліцію».

Доцільним є виокремити 2 групи повноважень слідчого органів Національної поліції: 1) регламентовані у КПК України, і 2) регламентовані в ЗУ «Про Національну поліцію».

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Проблеми, пов'язані із здійсненням огляду в кримінальному процесі, досліджували у своїх працях В.Т. Маляренко [2], І.В. Солов'євич [3], М.М. Стоцька [4], Д.М. Тимчишин [5], А.П. Черненко [6], В.Д. Слобоцький [7] та інші. Втім, аналіз цих публікацій показує, що не всі питання, визначені при постановці проблеми, знайшли своє вирішення. Тому зазначені публікації будуть використані здебільшого як базовий теоретичний матеріал для обґрунтування позиції про процесуальні права слідчого при проведенні огляду.

Виклад основного матеріалу. Проведення огляду в кримінальному

процесі регламентується передусім у ст. 223 та ст. 237 КПК України¹ (далі – КПК) [8]. У КПК немає спеціальних норм, які б регламентували особливості проведення огляду такої специфічної речі, як транспортний засіб. Чинна регламентація у кримінальному процесуальному законі огляду володіння особи (транспортного засобу) недостатньо чітко встановлює, яким чином при проведенні огляду транспортного засобу слідчий може сприймати відомості і якими є дозволені слідчому межі застосування засобів отримання доказової інформації у зазначеному випадку. Не хотілося б виглядати надмірно прискіпливими, але в КПК не зазначено, яким саме чином слідчий може сприймати відомості під час огляду. Можливо, законодавець має на увазі зорове сприйняття і не вважає за доцільне регламентувати це в окремій нормі КПК? Втім, така регламентація: 1) не відповідає уявленням про спеціальний дозвільний тип правового регулювання, 2) не відповідає звичайним умовам проведення оглядів, адже слідчий при проведенні огляду сприймає інформацію про оточуючу його обстановку не лише за допомогою зорового контакту, а й через інші органи чуття, такі як нюх, слух... (і приймає відповідні рішення). Нарешті, аналізуючи тлумачну літературу, звертаємо увагу на те, що автори крім «обдивляння», «розглядання» розкривають зміст терміна «огляд» як 1) обстеження з метою перевірки, 2) публічне ознайомлення з чим-небудь з метою оцінки, перевірки [9, с. 433]. На нашу думку, відповідаючи на питання про повноваження слідчого сприймати відомості при проведенні огляду, було б неправильним ані обмежувати розуміння засобів огляду лише зоровим контактом, ані надмірно розширювати надані слідчому законом права і думати, що слідчий при проведенні огляду має право робити все, що він вважатиме за потрібне. Припустимо, вимагати від водія, щоб той відкрив багажник автівки для надання слідчому можливості оглянути², чи немає в багажнику речей, вилучених з обігу. Слід погодитися з К.В. Вагілевич і І.В. Солов'євич з приводу того, що усі дії, пов'язані з проникненням до володіння особи, мають здійснюватися лише відповідно до закону, оскільки цього вимагають положення допустимості доказів [3, с. 18]. Та й відповідно до ч.1 ст. 86 КПК, доказ визнається допустимим, якщо він отриманий у порядку, встановленому КПК. А в ч.1 ст. 87 КПК зазначено, що недопустимими є докази, отримані внаслідок істотного порушення прав людини, гарантованих Конституцією. Приходимо до висновку, що у нормах КПК повинно бути регламентовано,

¹ Автор поділяє думку В.Д. Слобоцького про необхідність виправлення логічного протиріччя у кримінальній процесуальній регламентації огляду: огляд місця події проводиться до внесення відомостей до ЄРДР у більшості випадків, а не лише у невідкладних випадках, як це регламентується в ч. 3 ст. 214 КПК України [7, с.171, 172]. Як уявляється, суворе дотримання слідчими загальної вимоги законодавця не починати огляду місця події до внесення відомостей до ЄРДР гальмувало б виконання завдання кримінального провадження із забезпечення швидкого розслідування.

² Право слідчого органів Національної поліції, як поліцейського, вимагати відкрити кришку багажника та/або двері салону транспортного засобу та візуально їх оглянути регламентоване в ч. 5 ст. 34 ЗУ «Про Національну поліцію» і може використовуватися за наявності передбачених у законі підстав проведення поверхневої перевірки.

які конкретні процесуальні права на отримання відомостей при проведенні огляду має слідчий, і чи має він право при проведенні огляду проникати до володіння особи, тобто всередину транспортного засобу. Це потрібно ще й задля того, щоб у подальшому дії слідчого не можна було визнати незаконним проникненням до автомобіля особи.

Які ж засоби отримання відомостей при проведенні огляду транспортного засобу надає слідчому кримінальний процесуальний закон? Критеріями, що слід брати до уваги при визначенні законності відповідних повноважень у різних слідчих ситуаціях, є такі: 1) об'єктивно зумовлена необхідність застосування певного пізнавального засобу, 2) суттєвість втручання у приватне життя особи та 3) кримінально-правова характеристика незаконного проникнення до володіння особи. Передусім зазначимо, що слідчий, за наявності законних підстав, має право провести огляд транспортного засобу, і дозволені слідчому межі сприйняття відомостей по меншій мірі слід визначити як огляд із зовнішньої сторони автівки, не фіксуючи нічого, що може бути видно всередині салону через скло автівки. Проведення огляду в таких межах не потребує будь-якого погодження рішення про огляд, бо не пов'язане з проникненням до володіння особи в розумінні ст. 30 Конституції України [10] і ст. 233 КПК. За умови, що такий огляд не пов'язаний з порушенням конструктивної цілісності автівки, не спрямований на отримання інформації з приводу обстановки всередині салону, слід вважати, що цей огляд відповідатиме загальним засадам кримінального провадження, регламентованим у гл. 2 КПК. І навіть якщо володілець транспортного засобу заперечує проти проведення огляду його автівки, він не має права протидіяти проведенню огляду, а може лише заявити клопотання про занесення у протокол огляду його заперечень щодо проведення огляду та після завершення огляду оскаржувати дії слідчого в порядку, передбаченому в кримінальному процесуальному законі¹.

Тепер перейдемо до дослідження, чи має право слідчий органів Національної поліції дивитися крізь скло автівки, яку він оглядає. Звісно, сам по собі зоровий контакт слідчого з обстановкою всередині салону автівки не є проникненням до транспортного засобу. У цьому разі можна говорити лише про втручання слідчого у приватне життя володільця (пасажирів) транспортного засобу. Невтручання у приватне життя особи гарантується у ст. 15 КПК із посиланням у ч. 2 ст. 15 КПК на випадки (тобто винятки. – А.З.), що «передбачені в КПК». Прямо в буквальній регламентації КПК таких випадків не передбачено. В рішенні Конституційного Суду України № 2-рп/2012 від 20 січня 2012 року зміст права на недоторканність приватного життя розкривається, серед іншого, як право фізичної особи вільно, на власний розсуд визначати можливість ознайомлення зі своїм приватним життям інших осіб або зберегти в таємниці обставини свого особистого життя [11]. Звернемося також і до європейської практики з кримінального судочинства. Б. Неделек на-

---

¹ А саме, на підставі ч. 2 ст. 303 КПК України подати відповідну скаргу під час підготовчого провадження у суді згідно з правилами статей 314–316 КПК України.

голошує, що Європейський суд з прав людини дійшов висновку, що „поняття приватного життя є широким і не може бути визначено вичерпно” (рішення у справі „Костелло Робертс проти Сполученого Королівства”) і виводить звідси, що „немає ні можливості, ані необхідності намагатися визначити у вичерпний спосіб поняття приватного життя” (рішення у справі „Німіц проти Німеччини”). Разом з тим Європейська комісія визначає це право, як „право на особисте життя, право жити на максимально бажаній відстані від чужих очей” („Х. проти Ісландії”) [12, с. 347]. Як правило, доктрина розглядає право на приватне життя як визнану за індивідом можливість вести своє життя на власний розсуд із мінімальною кількістю втручань із зовні. Це право покликано давати змогу уникнути ситуації, коли треті особи, яких це не стосується, дізнавалися б про факти щодо фізичного стану, здоров'я, особистості, релігійних чи духовних переконань, сімейного та емоційного життя, стосунків з іншими людьми, професійного й матеріального життя... [13, с. 351]. На нашу думку, таке розуміння права на приватне життя можна застосувати й до володільця транспортного засобу, якщо він заперечує проти намагань слідчого і понятих роздивитися крізь скло автівки обстановку всередині салону й тому важливим аспектом цього дослідження є поведінка володільця автівки. Якщо володільець автівки своєю поведінкою показує, що він не проти, щоб необмежене коло сторонніх осіб мали можливість отримувати інформацію з середини салону його автівки, а сторонні особи можуть органами чуття, в тому числі через слухове, зорове сприйняття, без докладання додаткових зусиль (які можна було б трактувати як неприйнятну зазвичай у суспільстві поведінку) отримувати цю інформацію, то за таких умов отримання слідчим інформації про обстановку всередині салону автомобіля під час огляду слід вважати таким, що не обмежує гарантії невтручання у приватне життя. Якщо ж поведінка володільця автівки свідчить, що він заперечує, щоб сторонні особи, в тому числі слідчий і поняті, отримували інформацію зсередини салону його автомобіля, а сторонні особи стануть докладати додаткові зусилля (які проявляться в їх поведінці як дії, неприйнятні зазвичай у суспільстві) для того, щоб отримати інформацію зсередини салону його автівки, наприклад, підійдуть надмірно впритул до автівки, уважно і тривалий час схилившись до вікна будуть намагатися щось роздивитися в салоні, застосовуватимуть для цього будь-які технічні засоби, то цей огляд слід вважати таким, що обмежує гарантію невтручання у приватне життя особи. В КПК не регламентовано, що повинен зробити слідчий задля того, щоб допустимість доказів, отримання яких було пов'язане із втручанням у приватне життя особи без судового рішення і без згоди на це особи, не була поставлена під сумнів. На нашу думку, в такому разі слід застосовувати аналогію закону. Схожими правовідносинами є ті, що пов'язані з проникненням до володіння особи. Тому в разі отримання доказів у результаті проведення огляду, під час якого слідчий всупереч волі володільця транспортного засобу оглядав обстановку всередині салону автомобіля, слідчому потрібно за погодженням з прокурором звернутися до слідчого судді для отримання рішення про проведення огляду транспортного за-

собу в порядку, передбаченому в ч. 3 ст. 233 КПК. Таким чином, проводячи огляд транспортного засобу, слідчому і понятим не заборонено дивитися крізь скло автівки на обстановку всередині салону. Якщо візуальна інформація зсередини салону автівки, на думку слідчого, має важливе доказове значення і невідкладно повинна бути зафіксованою, бо може бути втраченою, а володілець транспортного засобу заперечує проти проведення огляду і фіксації цієї інформації, то слідчий повинен зафіксувати цю інформацію в протоколі огляду, після чого невідкладно звернутися за погодженням з прокурором до слідчого судді для отримання ухвали про проведення невідкладного огляду транспортного засобу, пов'язаного з обмеженням гарантії невтручання у приватне життя володільця (пасажирів) транспортного засобу.

Відчинити двері чи навіть витягнути крізь відкрите вікно з салону транспортного засобу будь-який предмет вже буде вважатися проникненням до автівки.

Перейдемо до дослідження проникнення до транспортного засобу. Термін „проникнення” не має законодавчого визначення. Звернувшись до тлумачного словника, приходимо до висновку, що тлумачення терміна „проникнення” має цілу низку значень. Серед них найбільше кореспондуються з досліджуваною в цій статті тематикою „намагання роздивитися когось, щось”, а також у переносному значенні „досягнення важкодоступної місцевості, подолання перешкод” [9, с. 38]. А.П. Черненко в результаті дослідження сутності проникнення у житло чи інше володіння особи, прийшов до висновку, що таким проникненням слід розуміти дії, що досягли мети потрапити всередину житла чи іншого володіння особи без її дозволу, шляхом примусового, фізичного подолання суб'єктом цієї дії перешкод або шляхом психологічного впливу на власника цього житла або інших осіб, які перебувають у ньому, для усунення таких перешкод [6, с. 145]. В п. 30 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 12 від 25.12.1992 під проникненням пропонується розуміти вторгнення, що може здійснюватися як таємно, так і відкрито, як із подоланням перешкод або опору людей, так і безперешкодно, а також за допомогою різних засобів, які дозволяють винній особі викрадати майно із житла без входу в нього [13, с. 94]. Таким чином, на нашу думку, проникнення до автівки матиме місце лише у разі фізичного проникнення. Надаючи тлумачення правомірному проникненню до володіння особи, В.Т. Маляренко слушно зауважує, що не буде протиправним порушення недоторканності володіння особи у випадках надзвичайної необхідності (для попередження вибуху, пожежі, затоплення, припинення витоку газу тощо, відвернення злочинних посягань на життя та здоров'я людей, які в ньому перебувають). Тобто в таких та аналогічних випадках дії особи, яка проникає до володіння іншої особи, хоча формально і порушують його недоторканність, але вони корисні, оскільки зумовлені необхідною обороною або крайньою необхідністю [2, с. 7]. Отже, поряд з гарантією недоторканності володіння особи, під час проведення огляду все ж таки можуть виникнути підстави законного проникнення до транспортного засобу.

Наприклад, що робити слідчому, який при огляді автівки зовні побачив,

що на сидінні всередині салону лежить річ, схожа на ті, що вилучені з обігу, скажімо, вогнепальна зброя? Звісно, за умови відсутності рішення суду і відсутності добровільної згоди володільця відчинити двері і пустити слідчого в салон, проникнення слідчого до транспортного засобу буде законним лише за наявності обставин, що виключають злочинність діяння, передбачених у розділі 8 КК „Обставини, що виключають злочинність діяння” або за наявності обставин, передбачених у ст. 30 Конституції України, ст. 233 КПК. Якщо за відсутності таких обставин слідчий відчинить двері і вилучить цю зброю, то вона стане недопустимим доказом, адже це буде доказ, отриманий в результаті незаконного проникнення до володіння особи.

Прийнятним і законним способом поведінки слідчого в даній ситуації може стати вилучення зброї разом з автівкою (тобто тимчасове вилучення автівки, у салоні якої лежить зброя). Адже в цьому разі володільць не зможе сховати (позбутися) зброї, а проникнути до автомобіля слідчий зможе пізніше, отримавши ухвалу слідчого судді. Втім, таке вилучення транспортного засобу можливе лише за наявності підстав, передбачених у ст.167 КПК, та за наявності відповідних технічних і організаційних можливостей слідчого. Після вилучення транспортного засобу слідчий повинен звернутися до слідчого судді для отримання рішення про примусове проникнення до автівки. Доки ж не отримано відповідного рішення слідчого судді, проникати до автомобіля слідчий не має права. На нашу думку, при застосуванні такого процесуального порядку вилучене з автівки майно набуває ознак речових доказів і, звісно, є допустимим доказом у кримінальному провадженні.

Крім вищезазначених, ще одна законна підстава проникнення до транспортного засобу регламентована в п. 6 ст. 15 ЗУ «Про боротьбу з тероризмом» [14]. Ця норма надає право працівникам правоохоронних органів, які залучаються до проведення антитерористичної операції (в тому числі слідчим органів Національної поліції у разі їх залучення), у районі проведення антитерористичної операції перевіряти транспортні засоби, якщо зволікання може створити реальну загрозу життю чи здоров'ю людей. І навіть при проникненні всередину салону автомобіля при проведенні огляду на підставі п. 6 ст. 15 ЗУ «Про боротьбу з тероризмом» для забезпечення допустимості доказів, отриманих у результаті такого проникнення, на нашу думку, після проведення огляду слідчому невідкладно потрібно за погодженням з прокурором звернутися до слідчого судді для отримання рішення про проникнення до транспортного засобу в порядку, передбаченому в ч. 3 ст. 233 КПК.

Якщо ж слідчий не може послатися на обставини, передбачені в нормах гл. 8 КК, ст. 30 Конституції України, ст. 233 КПК і ст. 167 КПК, п. 6 ст. 15 ЗУ «Про боротьбу з тероризмом», то для обслуговування даного випадку (коли всередині салону автомобіля, що оглядається, слідчий бачить річ, вилучену з обігу) слідчий має використовувати повноваження, регламентовані в ЗУ «Про Національну поліцію». Серед таких повноважень слід зазначити:

1) превентивний поліцейський захід «зупинення транспортного засобу»: (п. 3 ч. 1 ст. 35 ЗУ «Про Національну поліцію»): якщо є інформація, що, зок-

рема, свідчить про причетність водія або пасажирів транспортного засобу до вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального правопорушення, або якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб чи вантаж можуть бути об'єктом чи знаряддям учинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального правопорушення; п. 4 ч. 1 ст. 35 ЗУ «Про Національну поліцію»: якщо транспортний засіб перебуває в розшуку, в зв'язку з чим розслідується певне кримінальне провадження;

2) поверхнева перевірка транспортного засобу, яка може проводитися за підставами¹, передбаченими в ч. 4 ст. 34 ЗУ «Про Національну поліцію», і здійснюється шляхом візуального огляду транспортного засобу або візуального огляду салону та багажника транспортного засобу. Поліцейський при здійсненні поверхневої перевірки має право вимагати відкрити кришку багажника та/або двері салону. При виявленні в ході поверхневої перевірки будь-яких слідів правопорушення поліцейський забезпечує їх схоронність та огляд відповідно до вимог статті 237 КПК України.

Поліцейський, в тому числі слідчий, має право обмежити доступ громадян до визначеної території або об'єкта, тобто в нашому випадку, заборонити доступ до автомобіля володільцю й пасажирам автомобіля.

Відповідно до ч. 4 ст. 37 ЗУ «Про Національну поліцію», поліцейський може тимчасово обмежити фактичне володіння річчю або пересування транспортного засобу для запобігання небезпеці, якщо є достатні підстави вважати, що річ або транспортний засіб можуть бути використані особою з метою посягання на своє життя і здоров'я або на життя чи здоров'я іншої людини, або пошкодження чужої речі. На вимогу особи поліцейський зобов'язаний повідомити про причини застосування ним відповідних заходів.

При проведенні огляду слідчий на підставі ч. 7 ст. 237 КПК України має вилучати предмети, які вилучені законом з обігу, незалежно від їх відношення до кримінального провадження.

Висновок. Повноваження з проникнення слідчого органів Національної поліції до транспортного засобу особи витікають із регламентації відповідного інституту в Конституції України та Кримінальному процесуальному кодексі України. Ці нормативно-правові акти є пріоритетними для слідчого під час досягнення завдань кримінального провадження. Разом із цим при прийнятті рішення щодо проникнення до транспортного засобу, слідчий органів Національної поліції має керуватися і Законом України «Про Національну поліцію», і нормами Кримінального кодексу України, й іншими спеціальними законами, та не виходити за межі спеціального дозвільного типу правово-

---

¹ 1) якщо існує достатньо підстав вважати, що в транспортному засобі знаходиться правопорушник або особа, свобода якої обмежується в незаконний спосіб; 2) якщо існує достатньо підстав вважати, що в транспортному засобі знаходиться річ, обіг якої заборонено чи обмежено або яка становить загрозу життю чи здоров'ю такої особи або інших осіб; 3) якщо існує достатньо підстав вважати, що річ або транспортний засіб є знаряддям вчинення правопорушення та/або знаходиться в тому місці, де може бути скоєно кримінальне правопорушення, для запобігання якого необхідно провести поверхневу перевірку.

го регулювання.

У подальших дослідженнях планується висвітлювати розв'язання проблемних питань регламентації процесуальних повноважень слідчого щодо вилучення речей під час огляду.

Бібліографічні посилання

1. Про Національну поліцію : Закон України № 580-VIII від 2 липня 2015 року, зі змінами від 6 грудня 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19/paran244#n244>.
2. Маляренко В.Т. Про недоторканність житла та іншого володіння особи як засаду кримінального судочинства / В.Т. Маляренко // Вісник Верховного Суду України. – 2004. – № 9 (49). – С. 2–13.
3. Вагілевич К.В. Дотримання прав і свобод особи під час проведення огляду місця події / Вагілевич К.В., Солов'євич І.В. // Актуальні проблеми розкриття та розслідування злочинів у сучасних умовах : матер. Міжнародної наук.-практ. конф. (5 листопада 2010 року, м. Запоріжжя): у 3-х ч. – Запоріжжя : Юридичний ін-т ДДУВС, 2010. – Ч. III. – С. 16–19.
4. Стоцька М.М. Забезпечення охорони та захисту прав водіїв підрозділами Державтоінспекції / М.М. Стоцька // Управління адміністративно-політичною діяльністю у сфері захисту прав і свобод громадян та забезпечення правопорядку : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 3–4 черв. 2005 року) : за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О.Ф. Долженкова. – Одеса : Вид-во ОЮІ НУВС, 2005. – С. 159–162.
5. Тимчишин Д.М. Використання науково-технічних засобів під час огляду речей за фактами вчинення вбивств / Д.М. Тимчишин // Актуальні проблеми застосування нового кримінального процесуального законодавства України та тенденції розвитку криміналістики на сучасному етапі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 5 жовт. 2012 р.). – Х. : ХНУВС, 2012. – С. 365–366.
6. Черненко А.П. Проникнення у житло чи інше володіння особи: структурний елемент слідчих дій чи самостійний інститут кримінально-процесуального права? / А.П. Черненко // Вісник Луганської акад. внутр. справ МВС імені 10-річчя незалежності України. – 2003. – № 3. – С. 141–148.
7. Слобоцький В.Д. Огляд місця події як невідкладна слідча (розшукова) дія / В.Д. Слобоцький // Актуальні питання досудового розслідування : матер. II Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Кривий Ріг, 21 жовтня 2016 року) ; ред. кол.: О.О. Волобуєва, О.В. Одерій, Т.О. Лоскутов, А.С. Політова. – Кривий Ріг : Геліос-Принт, 2017. – С.170–173.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України, зі змінами від 21 грудня 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/stru#Stru>.
9. Новий тлумачний словник української мови. – Вид. друге, випр. – К. : Аконіт, 2008. – Т. 2. – 926 с.
10. Конституція України, зі змінами від 2 червня 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
11. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України № 2-рп/2012 від 20 січня 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=167724>.
12. Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст / за ред. О. Л. Жуковської. – К. : ЗАТ «ВІПОЛ», 2004. – 960 с.
13. Про судову практику в справах про корисливі злочини проти приватної власнос-

ті : постанова Пленуму Верховного Суду України № 12 від 25 грудня 1992 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.

14. Про боротьбу з тероризмом : Закон України № 638-IV від 20 березня 2003 року, зі змінами від 21 грудня 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/638-15/page2>.

Надійшла до редакції 18.09.2017

УДК 343.98

Плетенець В.М.

кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОДОЛАННЯ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВУ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Визначено актуальність та сформовано напрямки вирішення проблеми криміналістичного забезпечення подолання протидії кримінальному судочинству. Наголошено, що наявність чітких науково вивірених й апробованих практикою рекомендацій з криміналістичного забезпечення подолання протидії кримінальному судочинству полегшить досягнення позитивних результатів у боротьбі з розглядуваними проявами взагалі та покращення криміногенної обстановки в нашій державі зокрема

***Ключові слова:** протидія розслідуванню, криміналістичне забезпечення, кримінальне судочинство.*

Pletenets V.M. Criminalistics providing of overcoming of counteraction criminal legal proceeding: raising of problem. The article is devoted determination of actuality and forming of directions of decision of problem of the criminalistics providing of overcoming of counteraction the criminal legal proceeding. It is marked, that one of constituents of decision of this task is optimization of process of investigation and increase of efficiency of overcoming of counteraction from the side of criminals and other persons of not interested in establishment of objective truth in criminal realizations.

Workers of law enforcement authorities which run into the displays of counteraction from the side of the interested persons during investigation unable to contrast the deserving complex of actions. About it testify, resulted in the articles, statistical information of the General prosecution of Ukraine, in obedience to which suspicion is declared less than after third of facts of perfect criminal offences. In good time not attracted and those which avoided responsibility